

[Rytter.]

Sagførerne, Ting, som man egentlig i Dag ikke behøver at protokollere, fordi det er noget, alle Mennesker ved, vil, naar Sagen kommer frem efter kortere Tids Forløb, eller efter flere Aars Forløb, være umuligt at rekapitulere. Derfor er jeg bange for, at naar vi gaar over til det, der her foreslaas, vil det Fortrin, vi har opnaaet, falde bort, og jeg nærer derfor stor Frygt for, at vi gaar over til Regler, som vi senere skal fortryde.

Den højtærede Justitsminister vil hertil sige, og selvfølgelig med Rette: Ja, men det er altsammen ligegyldigt, vi maa aldrig risikere, at en uskyldig bliver dømt. Det er jeg enig med Ministeren i; det vilde være alt for svækkende for Retsplejen, hvis vi skulde have Justitsmord. Det maa vi undgaa paa en hvilken som helst Maade, men vi maa paa den anden Side ogsaa være klar over, at det gaar heller ikke med for mange Frifindelser af skyldige. Hvis Folk er blevet dømt, efter at Sagen vidtløftigt har været undersøgt med alle de Hjælpe-midler, man har, er blevet undersøgt under Iagttagelse af alle betryggende Regler ved første Instans eller ved Landsretten, og man saa nogen Tid efter eller Aar efter skal til at skønne over Sagen igen, vil den muligvis tage sig ud paa en anden Maade, fordi man ikke kan skaffe Bevismidlerne frem igen. Man siger saa: Ja, det skulde have været protokolleret, men man kommer derved ind paa noget, som efter min Mening er forfærdelig farligt. Og i Overgangstiden vilde det blive endnu værre.

Den højtærede Justitsminister fremsætter i Bemærkningerne til Lovforslaget en Udtalelse, som jeg vil knytte en Bemærkning til, idet jeg i øvrigt takker Ministeren for disse Bemærkninger, som er overordentlig elskværdige bl. a. over for mig, idet Ministeren tillægger mine Udtalelser nogen Betydning i forskellig Retning som havende indvirket paa Lovforslaget, og ligeledes andre Ordføreres Indvendinger. Men naar Ministeren her siger, at han har foreslaaet § 3 for at imødekomme mit Ønske, maa jeg sige, at jeg ganske vist ikke skal hænge mig i Ordet Ønske, for hvis det var en Konsekvens af det, jeg har sagt, vilde jeg tage det Ord ganske naturligt, men det er ikke en Konsekvens. Jeg kritiserede det, der dengang blev foreslaaet, ud fra det Forhold, at der ikke forelaa Protokollation, men deraf følger absolut ikke, at jeg er Tilhænger af, at der kommer Protokollation i den her foreslaaede Udstrækning. Jeg kan egentlig ikke se, hvorpaa Ministeren støtter

sit Forslag. Ministeren kan ikke henvise til Professor Hurwitz, Ministeren kan ikke henvise til Retsplejeudvalget, Ministeren kan ikke henvise til Dommernes Udtalelse i Dommerforeningen, men Ministeren siger ganske vist, at han har ført Forhandling til forskellig Side, og at det er herefter, Lovforslaget fremkommer i den Skikkelse, det nu har.

Med Hensyn til Genoptagelse er altsaa mit Standpunkt det, at Ministeren her har rejst et Problem, et Problem, som selvfølgelig maa diskuteres, og naar Ministeren har den Tankegang, at det ikke er heldigt, at Genoptagelse sker for den samme Domstol, vel, saa diskuterer vi Spørgsmaalet ud fra det Synspunkt, at det er heldigt, at der kommer en anden Domstol. Men det forekommer mig farligt, at vi ogsaa paa andre Punkter gør Undtagelse, navnlig indfører nye Regler for Genoptagelse, oven i Købet nye Regler, som ogsaa indvirker paa Civilprocessen, idet man med et Pennestrøg forandrer hele Proceduren i Civilprocessen ved at bestemme, at man skal have Protokollation igen uden at angive, efter hvilke Retningslinier det skal ske. Ministeren siger: Ja, det er vanskeligt her at opstille Retningslinier. Det vil med andre Ord sige, at Ministeren vil lade Rigsdagen vedtage en Lov, hvorefter Domstolene i Virkeligheden kommer til at være Lovgivere og at skulle angive de Retningslinier, som man skal følge, efter min Mening en fuldstændig forkert Fremgangsmaade. Domstolene er dømmende, men de skal ikke give Lovregler, og her vil de komme til at give Lovregler, oven i Købet Lovregler, som vil forandre det, der nu er gennemført og har vundet Anerkendelse paa Civilprocessens Omraade.

Jeg vil ogsaa bede Ministeren betænke, hvordan man, hvis vi skal have Protokollation, egentlig vil undgaa, at der deri kommer til at ligge en meget stærk Paavirkning af Domsmand og Nævninger. Naar en Dommer skal diktere, hvad der er kommet frem under Vidneførselen, kan det nemlig ikke undgaas, at det er hans personlige Mening, som kommer frem om, hvad der er bevist i Sagen, og hvad der ikke er bevist, men det er netop Meningen med Nævninger og med Lægdommere, at de ikke skal have Paavirkning derigennem; de skal skønne ud fra deres egen sunde Fornuft, ikke ud fra juridiske Betragtninger over, hvad der er Ret, og hvad ikke.

Jeg vil derfor henstille til Ministeren at overveje, om det, naar vi tager Spørgsmaalet om de materielle Regler op, ikke er